

รายงานการประชุมวิชาการ
เครือข่ายนักศึกษาคณาจารย์พัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมระดับชาติ
CSD สัมพันธ์ ครั้งที่ 18

CSD สัมพันธ์ ครั้งที่ 18

“พลังสังคมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน”

27 – 30 มกราคม 2562
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

**ศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ
ในสังคมเมือง จังหวัดกำแพงเพชร**
**Study of the use of social technologies of the elderly.
In the KamphaengPhet town.**

รฐนนท์ หนองหลวง และ ธนาพร เกตุเสาะ¹
อิสสรพร กล่อมกล้า²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จังหวัดกำแพงเพชร การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาผลการศึกษาพบว่า

(1) พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 เพศชาย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 2) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุช่วงอายุ 60 - 65 ปี จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 ช่วงอายุ 66 - 70 ปี มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 (2) พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 1) การใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์พบว่าคุยกับเพื่อนปัจจุบันและเพื่อนเก่า คิดเป็นร้อยละ 51.3 ใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 46.3 เล่นเกมส์ คิดเป็นร้อยละ 1.9 (3) ด้านความต้องการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุพบว่าความต้องการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุจะใช้งาน Facebook, Line, YouTube ทุกครั้งเมื่อทำอินเทอร์เน็ตคิดเป็นร้อยละ 3.93 รองลงมาทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกผ่อนคลายเพลิดเพลิน คิดเป็นร้อยละ 3.87 รองลงมา ทำให้ผู้สูงอายุมีความสนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 3.78 (4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ พบว่าการส่งภาพลามก/ภาพโป๊ คิดเป็นร้อยละ 1.99

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ / พฤติกรรมการใช้ / ออนไลน์ / เครือข่ายสังคมออนไลน์

Abstract

The purpose of this research was to study the use of social technology in the elderly in urban society. Kamphaengphet This study is a mixture of qualitative and quantitative studies. And quantitative The sample size was 378 persons for male and female aged over 60 years old. And the model. Data were collected from the sample and then analyzed for content.

1. Social Technology Behavior of the Elderly in Urban Society There were 210 respondents (55.6%), male (168) or 44.4% (2). The respondents were aged between 60 and 65 years. 77.5% (2). Social Networking Behavior of the Elderly in Urban Society 1) What is the use of social networking services? The respondents found that the respondents found the number of

¹ นักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² อาจารย์ประจำวิชาโปรแกรมวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

online social networking service users to talk to their friends and relatives, 194 people, or 51.3%. Follow up 175 information (46.3%), 7 (1.9%). 2) you use social networking services through the channels. It was found that the respondents found that the respondents had the number of online social networking services through which 311 mobile phones accounted for 82.3 percent. 64 tablets accounted for 16.9 percent. 3 people accounted for 0.8% (3). The demand for online social technology of the elderly found that the demand for social technology of the elderly. Find out which seniors are active. Facebook, Line, Youtube Every time you use the Internet, the average is 3.93, making the (4). The use of social technology of the elderly. Found that the use of online social technology of the elderly Found that sending pornographic / pornographic images. The number of never-349 people and the average of 2.99 people has never been lowered. The use of abusive / abusive words has never been 376 people and the number 2 ever was 1.99 average. There were 329 people and 49 people were average 1.87.

บทนำ

เทคโนโลยีสังคมออนไลน์นั้นได้เข้ามามีอิทธิพลในการติดต่อสื่อสาร ของมนุษย์มากขึ้น กล่าวได้ว่าในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็น Facebook, Twitter, Line, Instagram, YouTube เป็นต้น ที่เข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารกันของประชากรให้ง่ายขึ้นและมีประสิทธิภาพ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือการสื่อสารระหว่างกลุ่ม เมื่อพฤติกรรมของผู้คนเปลี่ยนไปเทคโนโลยีสังคมออนไลน์ กลายเป็นสิ่งที่มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของคนมากขึ้น ทำให้นักพัฒนาหรือธุรกิจที่หันมาสร้างหรือเปิดบริการเทคโนโลยีสังคมออนไลน์ เพื่อรองรับตลาดที่กำลังเติบโตขึ้น ซึ่งโซเชียลเน็ตเวิร์คแต่ละประเภทนั้นจะมีการบริการ ที่มีรูปแบบแตกต่างกันโดยผู้ใช้จะเลือกใช้ตามพฤติกรรมหรือทัศนคติที่ตรงกับตนเอง เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ มักปรากฏให้เห็นในลักษณะของการนำมาใช้เพื่อดำเนินงานหรือ กิจกรรมต่าง ๆ โดยมีตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากร ร่วมกัน แลกเปลี่ยนแบ่งปันทรัพยากร ข้อมูลข่าวสาร แต่ปัจจุบันคำว่าเทคโนโลยีสังคมออนไลน์ จะหมายถึง ระบบเครือข่ายบนโลกออนไลน์หรือการติดต่อสื่อสารถึงกันผ่านอินเทอร์เน็ต โดยที่ Wikipedia ให้ความหมายสังคมออนไลน์ว่า เป็นโครงสร้างสังคมที่ประกอบด้วยโหนด (Node) ต่าง ๆ เชื่อมต่อกันซึ่งแต่ละโหนดที่เชื่อมโยงกันก็อาจมีความสัมพันธ์กับโหนดอื่น ๆ ด้วย โดยอาจมีระดับของความสัมพันธ์กัน มีความซับซ้อน มีเป้าหมาย (“การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์”, 2557) ดังนั้นเทคโนโลยีสังคมออนไลน์ จึงหมายถึง การที่มนุษย์สามารถเชื่อมโยงถึงกันทำความรู้จักกัน สื่อสารถึงกันได้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากเป็นเว็บไซต์ที่เรียกว่าเป็นเว็บเครือข่ายสังคม ออนไลน์ก็คือเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกัน โดยเว็บไซต์เหล่านี้จะมีพื้นที่ให้ผู้คนเข้ามารู้จักกัน มีการให้พื้นที่บริการเครื่องมือต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างเทคโนโลยีออนไลน์ สร้างเนื้อหาตาม ความสนใจของผู้ใช้ ปัจจุบันมีเว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์เกิดขึ้นจำนวนมากทั้งที่มี เป้าหมายเชิงพาณิชย์และไม่แสวงหากำไร เช่น Wikipedia 10 อันดับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ ยอดนิยม คือ mySpace.com, faceBook.com, orkut.com, hi5 .com, vkontakte.ru, Friendster.com, SkyRock.com, PerfSpot.com, bebo.com และ studivz.ne (ภิเชก ชัยนรินทร์, 2555) จากการศึกษาค้นพบว่า ประเทศไทยมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างแพร่หลาย มากจนได้ชื่อว่าเป็นประเทศอันดับที่ 4 โดยใช้เวลาเฉลี่ยที่ 8.7 ชั่วโมง (“ไทยติดอันดับ 4 ใช้เวลาท่อง โซเชียลเน็ตเวิร์ก”, 2555)

ผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2556 แบ่งออกเป็น เพศหญิง ร้อยละ 56 เพศชาย ร้อยละ 43.1 และเพศที่สาม เพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้น โดยสามารถแบ่งภาพรวมของ การสำรวจออกเป็นประเด็น ค่าเฉลี่ยของการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์เพิ่มสูงขึ้นจากการใช้งานโดย เฉลี่ย 32.3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือประมาณ 4.6 ชั่วโมงต่อวัน ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 50.4 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ หรือใช้เวลาประมาณ 7.2 ชั่วโมงต่อวัน หรืออาจจะกล่าวได้ว่า ปัจจุบันนี้คนใช้เวลาเกือบ 1 ใน 3 ของวันเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มเพศที่

สามมีจำนวนค่าเฉลี่ยชั่วโมง การใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุด อยู่ที่ 62.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากผลการตรวจสอบแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้งาน อินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่เพื่อความบันเทิงและการสื่อสารเป็นหลัก โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 การพูดคุยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ร้อยละ 78 อันดับ 2 อ่านข่าวหรือ e-book ร้อยละ 56 และอันดับ 3 ค้นหาข้อมูล ร้อยละ 56 และเครือข่ายสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันยอดนิยม 3 อันดับแรก ได้แก่ Facebook คิดเป็นร้อยละ 93.7 LINE คิดเป็นร้อยละ 86.8 และ Google คิดเป็นร้อยละ 34.6 (สำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2557) คนแก่ คนชรา หรือผู้สูงอายุนั้นโดยทั่วไปเป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีอายุมาก ผมหวา หน้าตาเหี่ยวง่น การเคลื่อนไหวเชื่องช้า พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายคำว่า “ชรา” ว่า แก่ด้วยอายุ, ชำรุดทรุดโทรม (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2556)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา “พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุ” เพื่อศึกษาถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผู้สูงอายุ นิยมใช้พฤติกรรมการใช้บริการเทคโนโลยีสังคมออนไลน์ รวมถึงความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการเองและนำมาพัฒนาในการสร้างสังคมและการตลาดใน เครือข่ายสังคมออนไลน์ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ของผู้สูงอายุในพื้นที่ในเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ (Elderly)

ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุไว้ว่า “ผู้สูงอายุ” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย (ปราง สุรางค์ และโชติ ชัชวาลกุล, 2556)

วัยสูงอายุ หรืออาจเรียกว่า วัยชรา คือบุคคลที่มีช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่าในวัยสูงอายุนั้นจะมีการเสื่อมถอยทางกายภาพของร่างกาย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระร่างกาย และการทำงานของระบบอวัยวะต่าง ๆ เมื่อร่างกายเกิดความเสื่อมอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ส่งผลกับสภาพจิตใจ ซึ่งจะนำไปสู่การเจ็บป่วยของร่างกายได้ อันเนื่องมาจากการคิดว่าเป็นบุคคลที่ไร้ค่าในสังคม โดยวัยสูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายการเสื่อมของสภาพร่างกายมนุษย์จะเห็นเป็นรูปธรรมเมื่ออายุมากกว่า 60 ปี เริ่มสังเกตได้จากความเสื่อมถอยของการทำงานของร่างกาย เมื่อเลยวัยกลางคนไปแล้ว ร่างกายจะเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะ ความเต่งตึงของผิวหนังลดลง กล้ามเนื้อลดความแข็งแรงและขาดความไวในการตอบสนอง ความสามารถในการทำงานประสานกันของระบบประสาทและกล้ามเนื้ออ่อนสมรรถภาพ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความคล่องตัว เช่น ด้านสายตาที่เปลี่ยนไป โดยมีกะมองไกลไม่ชัดหรือเรียกว่าอาการสายตายาว การเคลื่อนไหวของร่างกายที่เชื่องช้าลง เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและอารมณ์การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจไม่สามารถแยกจากการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและสังคมได้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและสังคมส่งผลต่อจิตใจ และการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจก็ส่งผลต่อร่างกายและสังคมเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและอารมณ์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการคือ

1.1 ปัจจัยภายนอกร่างกาย ได้แก่

1.1.1 การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ได้แก่ การสูญเสียคู่สมรส บุตร หรือการที่บุตรแยกไปอยู่ต่างหาก ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเหว่ รู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ไร้ความหมาย ไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใครทำให้เกิดความวิตกกังวลซึมเศร้า

1.1.2 การสูญเสียปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การสูญเสียบทบาท การปลดเกษียณจากการทำงานทั้ง ๆ ที่ผู้สูงอายุบางคนยังมีร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงพอจะทำงานได้ ทำให้เกิดความรู้สึกสูญเสียอำนาจ

รู้สึกว่าคุณค่าในตนเองลดลง สูญเสียรายได้ เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการเหลียวแลจากเพื่อนญาติมิตรอย่างใกล้ชิดเหมือนแต่ก่อน

1.2 ปัจจัยภายในร่างกาย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายในระบบต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวข้างต้น ก่อให้เกิดโรคทางกายได้ เช่น โรคหัวใจ โรคข้อ ความจำเสื่อม สูญเสียการได้ยิน สายตามองเห็นไม่ชัดขาดความมั่นใจและความปลอดภัย ผู้สูงอายุมักจะชดเชยด้วยการสะสมข้าวของ การย้ำทำ การบ่น อารมณ์ไม่คงที่โกรธง่ายแต่บางรายก็อ่อนโยนใจดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมสังคมและประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดชีวิตของคนเราจะมีปฏิสัมพันธ์เป็น 3 ระยะ ได้แก่

1.3.1 ระยะเข้าสู่สังคม แรกเกิด 30 ปีจะมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและก้าวสู่สังคมครอบครัว เช่น โรงเรียน ที่ทำงาน เป็นต้น

1.3.2 ระยะสร้างสังคมอายุ 30 ปีขึ้นไป ถึง 60 ปี หรือในวัยกลางคนมีการสร้างครอบครัวใหม่ ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาสังคม

1.3.3 ระยะออกจากสังคม อายุ 60 ปีขึ้นไป หรือในวัยสูงอายุซึ่งออกจากสังคมมี 2 กรณีคือ ประการแรก เป็นข้อกำหนดให้ต้องออกจากบทบาทหน้าที่รับผิดชอบด้วยการปลดเกษียณ อีกประการหนึ่ง เป็นการออกจากสังคมด้วยการยอมรับต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงตามวัย โดยละจากบทบาทการเป็นผู้นำครอบครัวมาเป็นสมาชิก ซึ่งในวัยหนุ่มสาวและวัยผู้ใหญ่จะมีสังคมกว้างขวางกับบุคคลหลายๆกลุ่ม แต่สังคมของผู้สูงอายุโดยมากมักจะแคบลงเหลือเพียงครอบครัว เพื่อนสนิท และวัดเท่านั้น

แนวคิดการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุนั้น ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์ จะมีความกังวลในการใช้สื่อสังคมออนไลน์น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ Malihah, S., Shima, S., & Robab, S., (2015) ผู้สูงอายุที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งอีเมลเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ประสบการณ์จากการใช้คอมพิวเตอร์ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความเข้าใจการใช้อุปกรณ์การสื่อสาร Vosner, H.B., Bobek, S., Kokol, P., & Krecic, M.J. (2015) สื่อสังคมออนไลน์เปรียบเหมือนช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ได้ติดต่อกับเพื่อนเก่าและเพื่อนใหม่ ช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยว ผู้สูงอายุได้เรียนรู้สิ่งใหม่บวกในการเรียนรู้สิ่งใหม่เปรียบเสมือนการขยายประสบการณ์ของผู้สูงอายุการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เป็นการช่วยพัฒนาความจำของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังสามารถเข้าถึงข้อมูลสุขภาพได้ง่ายยิ่งขึ้น แต่ผู้สูงอายุก็มีอุปสรรคในด้านการปรับตัวที่ต้องมีพื้นฐานจากการใช้คอมพิวเตอร์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เช่น การมองเห็น ความจำ เป็นต้น (Finn, 2010) ผู้สูงอายุจึงมีทัศนคติต่อสื่อสังคมออนไลน์ด้านบวก ในการเรียนและความเพิ่มความมั่นใจแก่ผู้สูงอายุ (A. Gonzalez, M. Paz Ramirez & V. Viadel, 2012) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ อย่างเช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกเด็กลง ผู้สูงอายุมีความรู้สึกเหมือนได้ผจญภัยเจอสิ่งใหม่ ๆ มีความมั่นใจมากขึ้น อันเนื่องมาจากผู้สูงอายุจะมีความกังวลต่อการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เป็นอีกปัจจัยหนึ่งในด้านความสะดวกและรวดเร็วในการใช้งานของผู้สูงอายุ เนื่องจากสามารถลดข้อจำกัดทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุ (Begona, Jorge, A. Francisco, V.Ramos, 2015)

แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์

เกวรินท์ ละเอียดตินันท์ (2557) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ (Online Consumer Behavior) หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้บริการระบบออนไลน์

การเกิดของพฤติกรรมมนุษย์ได้มีผู้วิจัยต่าง ๆ มากมายให้ความสนใจกับพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อความเข้าใจในพฤติกรรม และเพื่อนำไปปรับใช้ ทำให้เกิดมีความเชื่อหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ เกิดขึ้น จากผู้รั้งวิจัยและนักการศึกษาหลายท่านที่พยายามหาคำมาเพื่ออธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ กาญจนา พูนสินรุ่งโรจน์ (2555 : 14) สามารถรวบรวมทัศนะต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในตัวของมนุษย์
2. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากแรงผลักดันของสิ่งแวดล้อม
3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากทั้งแรงผลักดันภายในตัวมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

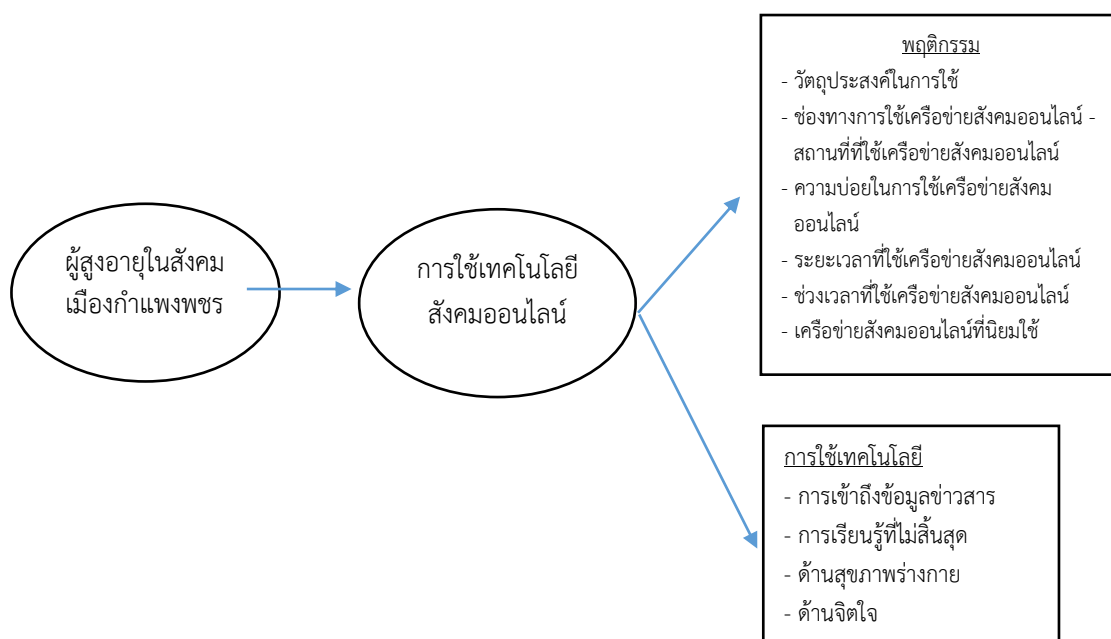
Vosner, Bobek, Kokol&Krecic (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ” (Attitudes of active older Internet users towards online social networking) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 54 คน ที่มีอายุระหว่าง 45- 74 ปี เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีจากการศึกษาลักษณะทางประชากรพบว่า เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีความถี่ในการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกัน เพศชายจะมีความถี่ในการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีความถี่ในการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเมืองมีความถี่ในการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่าเพศชายมีความถี่ในการใช้มากกว่าเพศหญิงวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อติดต่อครอบครัวและเพื่อนเพื่อลดความรู้สึกโดดเดี่ยว โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 58 ปีมีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับปานกลางและมีความคุ้นเคยกับเครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 58 ปีขึ้นไปที่มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำและไม่มีความคุ้นเคยกับเครือข่ายสังคมออนไลน์จากการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ” เป็นการศึกษาลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์แตกต่างกันเป็นที่น่าสนใจว่าลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ใช้ไลน์ แอปพลิเคชันจะมีพฤติกรรมการใช้และวัตถุประสงค์ในการใช้แตกต่างกันหรือมีความสอดคล้องกันหรือไม่

กันตพล บรรทัดทอง (2557) เรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขต 7 สรุปผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก 2) ผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับแรงจูงใจมากผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยนี้เป็นดังนี้ 1) ผู้สูงอายุที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ผู้สูงอายุที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่องทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สถานที่ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความบ่อยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และช่วงเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน 3) ผู้สูงอายุที่มีเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้ Facebook, Twitter และ Line แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน 4) แรงจูงใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

เกวรินทร์ ละเอียด (2558) เรื่อง การยอมรับเทคโนโลยี และพฤติกรรมผู้บริโภคทางออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 – 29 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทใช้เวลาในการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยเฉลี่ยวันละ 1 – 3 ชั่วโมง ส่วนใหญ่เคยตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เนื้อหาประเภทหนังสือนวนิยาย และเคยตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Mebmarket.com สื่อออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ Dek-d.com โดยราคาเฉลี่ยของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เลือกซื้อในแต่ละครั้งราคา 100 – 300 บาท สถานที่ที่ผู้บริโภคใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ บ้าน และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการยอมรับเทคโนโลยี ด้านการนำมาใช้งานจริงส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ ด้านทัศนคติที่มีต่อสื่อออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยี ด้านความง่ายในการใช้งาน พฤติกรรม

ผู้บริโภคออนไลน์ด้านความบันเทิงทางออนไลน์ ด้านการรับรู้ทางออนไลน์ และการยอมรับเทคโนโลยี ด้านความตั้งใจที่จะใช้ตามลำดับ โดยร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 47.10 ในขณะที่การยอมรับเทคโนโลยี ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ด้านการรับรู้ถึงความเสี่ยง และด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ และพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ด้านอารมณ์ทางออนไลน์ และด้านความต่อเนื่องไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้สูงอายุทุกคนต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคของสังคมข่าวสารออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันหรือเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตประจำวันของทุกคนไปแล้วก็ได้และสามารถเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสาร ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ขั้นตอนและวิธีการจัดทำคู่มือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร ทั้งชายและหญิงจำนวนทั้งสิ้น 23,946 คน ข้อมูลจากอำเภอเมืองกำแพงเพชร ปี 2560 และได้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจงผู้สูงอายุดังนี้

1. ผู้สูงอายุที่มีความสามารถประกอบกิจวัตรประจำวันได้
2. เป็นผู้สูงอายุที่ใช้สมาร์ทโฟนติดต่อสื่อสาร
3. ผู้สูงอายุที่ใช้เทคโนโลยี ออนไลน์
4. เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ติดเตียง
5. มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

ตารางจำนวนผู้สูงอายุในอำเภอเมืองกำแพงเพชร มีทั้งหมด 16 ตำบล ดังนี้

ลำดับ	ตำบล	จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด
1.	เทศบาลเมืองกำแพงเพชร	4,498
2.	ตำบลไตรตรึงษ์	1,280
3.	ตำบลอ่างทอง	2,254
4.	ตำบลนาบ่อคำ	1,575
5.	ตำบลนครชุม	2,138
6.	ตำบลทรงธรรม	671
7.	ตำบลลานดอกไม้	224
8.	ตำบลหนองปลิง	739
9.	ตำบลคณสี	1,090
10.	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล	707
11.	ตำบลเทพนคร	3,105
12.	ตำบลวังทอง	739
13.	ตำบลท่าขุนราม	1,240
14.	ตำบลคลองแม่ลาย	908
15.	ตำบลธำมรงค์	1,140
16.	ตำบลสระแก้ว	1,638

โดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกนดังนี้

วิธีการคำนวณผู้วิจัยต้องทราบขนาดประชากรและสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรและกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนและระดับความเชื่อมั่นด้วย เช่นถ้าประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนประชากร 23,946 คน ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้ 5 % ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{x^2 Np(1-p)}{e^2(N-1)+x^2p(1-p)}$$

$$n = \frac{3.841 \times 23,946 \times 0.5 \times 0.5}{(0.05)^2 \times (23,946 - 1) + 3.841 \times 0.5 \times (0.5)}$$

$$n = \frac{22,994.14}{60.82}$$

$$n = 378.06$$

$$n = 378$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ ปริมาณ ผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การศึกษานี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น เนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะทั้งเป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 ทาง (Dichotomous Questions) และคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) รวม 4 ข้อที่ถามเกี่ยวกับเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของผู้สูงอายุในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ลักษณะทั้งเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) ที่จะถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านต่าง ๆ ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความต้องการใช้เทคโนโลยีของผู้สูงอายุ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่จะถามเกี่ยวกับระดับของความต้องการใช้เทคโนโลยีทางด้านต่าง ๆ ที่ได้รับจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นคำถามที่ระบุให้ระบุความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 การใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ ที่เกี่ยวกับวิธีการใช้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นคำถามที่ระบุให้ระบุความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale) โดยใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสุ่มสนทนาแบบโดยบังเอิญ (Focus Random inquiry Discussion) ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บข้อมูลพื้นฐานเชิงปริมาณประกอบการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ตามวันที่กำหนด
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดแล้วประมวลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่ใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เชิงสถิติกับการรวบรวมข้อมูล และหลังจากที่ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้สูงอายุทั้ง 378 คน ผู้ศึกษาได้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้นำมาแยกแยะหมวดหมู่ข้อมูลก่อนสรุปผลของข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงสถิติพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 เพศชายจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนอายุพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุช่วงอายุ 60 - 65 ปี จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 ช่วงอายุ 66 - 70 ปี มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนรายได้ส่วนตัวต่อเดือนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนรายได้ส่วนตัวต่อเดือน รายได้ต่อเดือน 3,000 – 7,000 บาท จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 75 รายได้ต่อเดือน 17,000 – 15,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท

จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 รายได้ต่อเดือน 15,000 – 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และ รายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

การใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีจำนวนการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์คุยกับเพื่อนปัจจุบันและเพื่อนเก่า จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 ใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 เล่นเกมส์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 หาเพื่อนใหม่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ช่องทางการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านทางช่องทางใด โทรศัพท์มือถือ จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 82.3 แท็บเล็ต จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 คอมพิวเตอร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็ครั้งต่อสัปดาห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็ครั้งต่อสัปดาห์ 3 -5 ครั้ง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 มากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 น้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2

เครือข่ายสังคมออนไลน์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ท่านนิยมใช้ Facebook คิดเป็นร้อยละ 64.8 Line คิดเป็นร้อยละ 32.0 Twitter คิดเป็นร้อยละ 1.3 Instagram คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตอนที่ 3 ความต้องการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

ด้านความต้องการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าความต้องการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุพบว่าท่านจะใช้งาน Facebook, Line, YouTube ทุกครั้งเมื่อท่านใช้งานอินเทอร์เน็ตคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.93 รองลงมา ทำให้ท่านมีความรู้สึกผ่อนคลาย เพลิดเพลิน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.87 รองลงมา ทำให้ท่านมีความสุขสนุกสนาน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.78

ตอนที่ 4 การใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ ของผู้สูงอายุ

ด้านการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ พบว่าการส่งภาพลามก/ภาพโป๊ จำนวนที่เคย 2 คน และที่ไม่เคย 349 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.99 ไม่เคย รองลงมาการใช้คำหยาบคาย/คำทอ จำนวนที่เคย 2 คน และที่ไม่เคย 376 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.99 รองลงมาซื้อหวยใต้ดิน จำนวนที่เคย 49 คน และที่ไม่เคย 329 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.87 รองลงมาการตอบคำถาม จำนวนที่เคย 76 คน และที่ไม่เคย 302 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.80 รองลงมาการเล่นเกมส์/เกมส์ออนไลน์ จำนวนที่เคย 100 คน และที่ไม่เคย 278 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.74

อภิปรายผล

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จังหวัดกำแพงเพชร นำมาการอภิปรายในประเด็นดังนี้

ผลการศึกษาผู้วิจัยทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในสังคมเมือง ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ส่วนตัวต่อเดือน พบว่า จำนวนผู้สูงอายุเพศหญิง ใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ มากกว่าเพศชาย และผู้สูงอายุที่ใช้เทคโนโลยีที่พบมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 60 – 65 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมปลายหรือต่ำกว่า และมีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน 3,000 – 7,000 บาท

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายออนไลน์ของผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการใช้เพื่อคุยกับเพื่อน ปัจจุบันและเพื่อนเก่ามากที่สุด ใช้ในติดตามช่องทางโทรศัพท์มือถือมากกว่าการใช้ติดต่อผ่านคอมพิวเตอร์และแท็บเล็ต สอดคล้องกับงานงานของ วิทมา ธรรมเจริญ (2555) ช่วงเวลาที่ใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์จะอยู่ในช่วงเวลา 11.00 – 16.00 น. ผู้สูงอายุใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผู้สูงอายุนิยมใช้คือเฟซบุ๊กและได้มีการใส่รูปและเปลี่ยนรูปโปรไฟล์ส่วนตัว 1-10 รูปสอดคล้องกับ อมร โตะทอง (2555) ความต้องการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างในการเล่นสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้เทคโนโลยีได้ด้วยตนเองสำหรับใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ผู้สูงอายุ

จะใช้งานสังคมออนไลน์เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายเครียด เพื่อผ่อนคลาย เพลิดเพลินได้เป็นอย่างมาก และจะใช้เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ทุกครั้งเมื่อเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต แต่ผู้สูงอายุบางส่วนจะไม่ค่อยเข้าใจรูปแบบการใช้งานเทคโนโลยีออนไลน์เพราะให้ความรู้สึกว่ามีควมสับสนวุ่นวาย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมาน ลอยฟ้า (2557) เรื่อง ความต้องการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ของผู้สูงอายุ

การใช้งานเทคโนโลยีสังคมออนไลน์จะมีการตอบโต้ในบทสนทนาข้อความกับเพื่อนเก่า บุตรหลาน หรือบุคคลที่รู้จัก มีการเข้าใช้งานเล่นออนไลน์แชร์รูปภาพ หรือแบ่งปันวิดีโอ ช้อมหวยไต้ดิน มีการซื้อสติกเกอร์ไลน์ และการโพสต์ข้อความ รูปภาพหรือข้อมูลส่วนตัวลงสื่อออนไลน์สอดคล้องกับงานของ อัครเดช ปิ่นสุข (2557) เรื่อง การตอบโต้ในบทสนทนาของการใช้งานเทคโนโลยีสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้สูงอายุควรได้รับประโยชน์การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนอุปกรณ์เครือข่าย และการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมเพื่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการให้ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ
2. ควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุด้านเนื้อหาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ และวิจัยพัฒนาเนื้อหาเพื่อนำเสนอในสื่อสังคมออนไลน์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ

บรรณานุกรม

- ศิริพร แซ่ลิ้ม. (2558). *พฤติกรรมการใช้ไลน์แอปพลิเคชันของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑารัตน์ ประเสริฐ. (2557). *พฤติกรรมการใช้ไลน์แอปพลิเคชันไลน์กับการรับรู้ตนเองและการสร้างความสัมพันธ์ กับผู้อื่นของผู้สูงอายุไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรางสุรางค์ โชติชัชวาลกุล. (2556). *แรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์เฟซบุ๊ก (Facebook) ของกลุ่มวัย กลางคนและวัยสูงอายุ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กันตยา บรรทัดทอง. *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร*. การศึกษาเฉพาะบุคคลปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กาญจนา พูนสินรุ่งโรจน์. (2558). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรนอกเขตโรงงาน กรณีศึกษา พนักงานโรงงานประกอบรถยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ*. การศึกษาเฉพาะบุคคล ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- เกวรินทร์ ละเอียดดีนันท์. (2557). *การยอมรับเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคทางออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจ ชื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. การศึกษาเฉพาะบุคคลปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นนทรรัฐ ใฝ่เจริญ. (2557). *การศึกษาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)*. การศึกษาเฉพาะบุคคล ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- จับตาไลฟ์สไตล์การใช้งานออนไลน์ของผู้สูงอายุ น่าสนใจไม่แพ้วัยอื่น. (2556). สืบค้นจาก <http://thumbsup.in.th/2013/02/seniors-boomers-internet-usage/>.
- ภิเชก ชัยนรินทร์. (2555). *e-Commerce Success Case Study*. สมุทรปราการ : พงษ์วินการพิมพ์.

รายงานการประชุมวิชาการเครือข่ายนักศึกษาคณาจารย์พัฒนาชุมชนท้องถิ่นและสังคมระดับชาติ CSD สัมพันธ์ ครั้งที่ 18 485
“พลังสังคมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน”
ระหว่างวันที่ 27 – 30 มกราคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการศึกษา. (2557). สืบค้นจาก <http://1991sailom2.blogspot.com/2012/12/blog-post.html>.

ไทยติดอันดับ 4 ใช้เวลาท่องโซเชียลเน็ตเวิร์กมากสุดในโลก. (2555). สืบค้นจาก <http://men.kapook.com/view53456.html>.

Thailand Social Awards 2014 เผยสถิติบนโลกออนไลน์และพฤติกรรมการใช้ Social Network ของไทย. (2557). สืบค้นจาก <http://www.it24hrs.com/2014/thai-social-network-2014/>.